

« Mokumsche Poppenhuizen »

« Een Poppige c.q. Popperige Gijsbreghtcolumn »

Poppenhuis van Petronella Oortman, 1686 - 1710 (Rijksmuseum)

bron: <https://www.rijksmuseum.nl/nl/collectie/BK-NM-1010>

Het poppenhuis van Petronella Oortman en portret van Petronella Dunois van Nicolaas Maes 2013

bron: <https://www.rijksmuseum.nl/nl/collectie/HA-0026570>

Tegenwoordig zijn poppenhuizen vooral geschikt als speelgoed. Maar,... in de Gouden Eeuw was een poppenhuis bestemd voor volwassen vrouwen. Echter, niet álle volwassen vrouwen konden een poppenhuis betalen; poppenhuizen waren erg duur en konden daarom alleen door rijke mannen gekocht worden voor hun vrouw. Vanwege hun kostbaarheid waren poppenhuizen dan ook niet om mee te spelen; het was om naar te kijken én het was een statussymbool. Het stond ook symbool voor je huishouden. Poppenhuizen zijn een schat aan informatie voor ons; grappig,...: de interieurs van de diverse poppenhuizen geven ons een idee over hoe een 'herenhuis' eruit zag in de Gouden Eeuw.

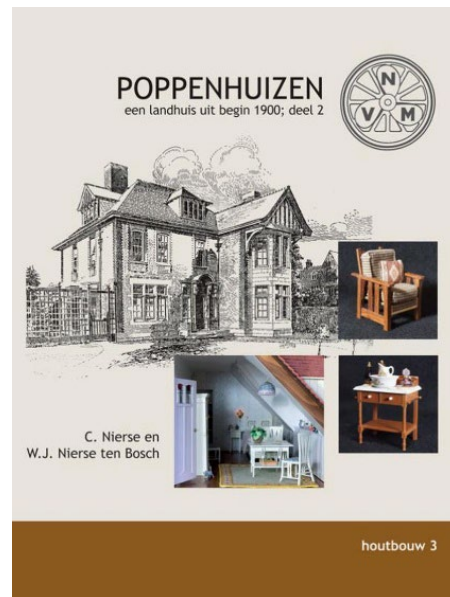
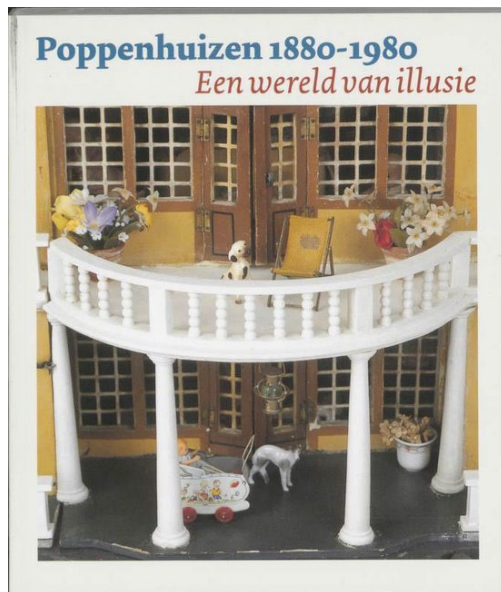
Bron: <https://izi.travel/nl/286b-poppenhuis-zaal/nl>

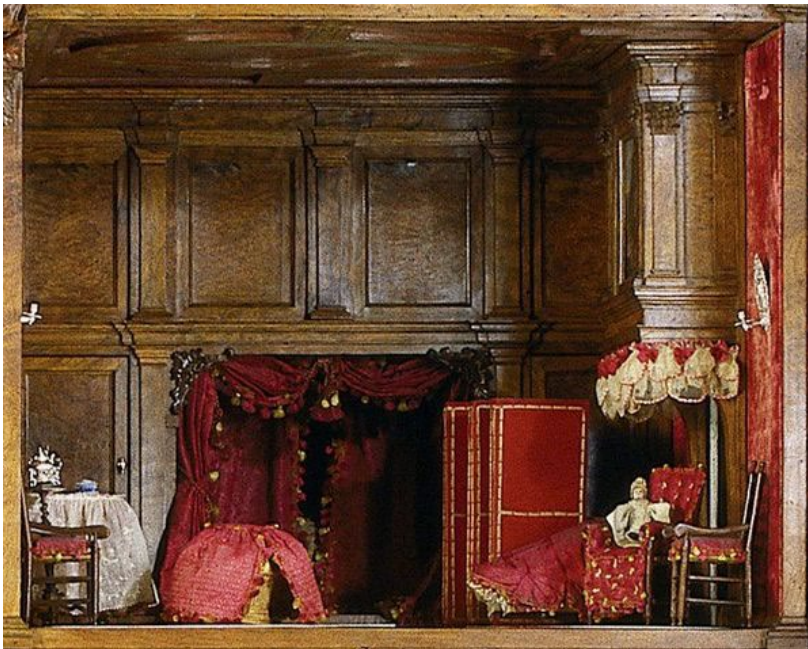
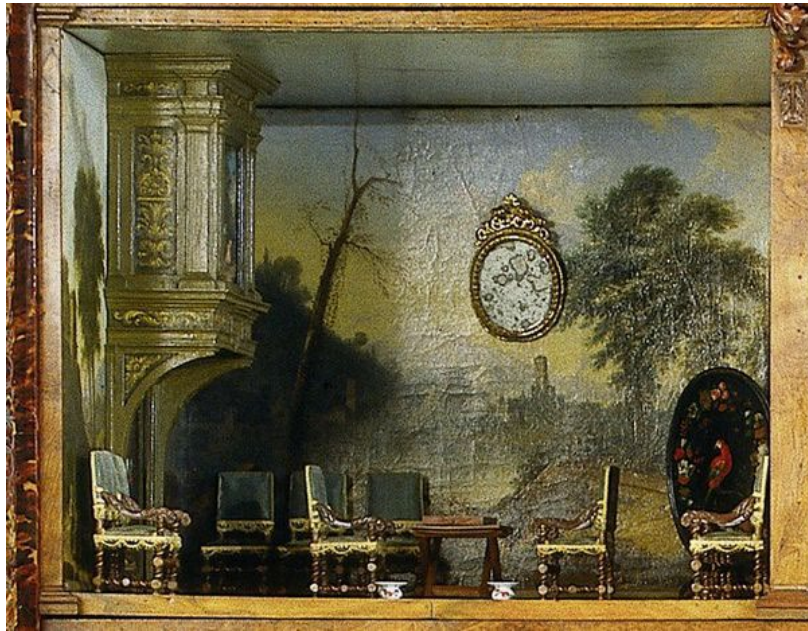
Literatuur ↓

<https://historiek.net/poppenhuis-van-petronella-poortman/43907/>

↓ de vertrekken van Petronella Oortman ↓

bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Petronella_Oortman

Petronella Oortman (Amsterdam, 1656 - aldaar, 1716) werd bekend door haar kabinetpoppenhuis, dat zich bevindt in het Rijksmuseum te Amsterdam. Dit poppenhuis is cultuurhistorisch zeer interessant omdat het een beeld geeft van de huishouding van de zeer gegoede stand in deze tijd. De rijke weduwe Oortman was in 1686 getrouwd met zijdelakenkoopman Johannes Brandt, zij woonden in Amsterdam in de Warmoesstraat en kregen vier kinderen. Oortman liet evenals enkele andere rijke Amsterdamse burgervrouwen, een poppenhuis bouwen in de vorm van een kunstkabinet. Zie:

https://www.imdb.com/video/vi1041546521/?playlistId=tt6907454&ref=tt_ov_vi

<https://www.abc.net.au/radionational/archived/booksandarts/jessie-burton-the-miniaturist/5559890>

'De jonge Nella Oortman trouwt met de rijke VOC-koopman Johannes Brandt. Het huwelijk is niet wat ze ervan verwacht en ook de gang van zaken in het huis op de Herengracht in Amsterdam is nogal raadselachtig. De meeste tijd brengt ze door met haar inwonende ongetrouwde schoonzuster Maren, die tot Nella's verbazing de leiding over het huishouden heeft, en de bediendes zwarte Otto en Cornelia. Van haar man krijgt ze een poppenhuis, een levensechte miniatuurversie van hun huis. Als ze daar miniaturen voor opgestuurd krijgt van een mysterieuze miniatuurmaakster lijkt het alsof de vrouw in de toekomst kan kijken. Nella is bang, maar ook geïntrigeerd. Het proberen in contact te komen met de vrouw biedt een fijne afleiding van haar saaie leventje en haar man die niet in haar geïnteresseerd lijkt'.

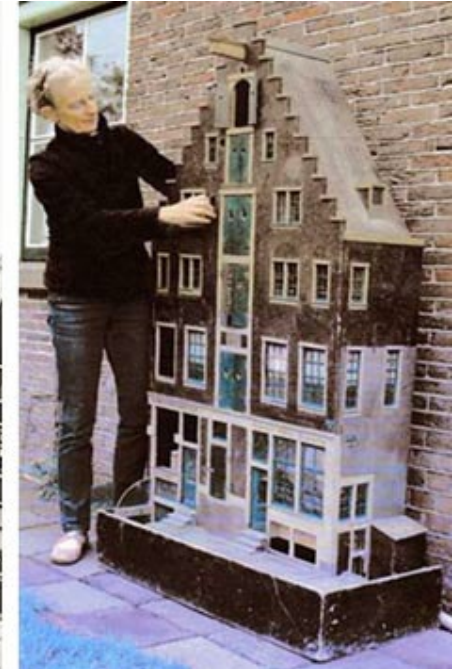
bron: <https://biebmiepje.nl/tag/poppenhuis-petronella-oortman/>

Zie ook : <https://www.theobakker.net/2023/wk23.html>

<https://www.hotelsassenheim.nl/see-do/kinderen/madurodam>

Links: Singel 2-2A / Rechts: Poppenhuis gebouwd door Misset
(zie: <https://www.theobakker.net/2023/wk23.html>)

©

Gijsbreght®

Geen poppenhuis maar een speel-
pakhuis bouwde Herman voor zijn
kinderen (of kleinkinderen?) naar
zijn schetsen van Singel 2.

bron: <https://www.theobakker.net/2023/wk23.html> ↓

'Het Spaanse Huis' Singel 2 bron: <https://archieff.amsterdam/beeldbank/detail/c7c96113-4cd4-160a-e257-242b3ce366ad/media/66f8c549-7ac8-ac7e-6da7-3136f87189f6?mode=detail&view=horizontal&q=spaanse%20huis&rows=1&page=9>

'Kleine geschiedenis van het persoonlijk ontwaken' (vervolg)

Naar aanleiding van mijn II. columns over uitgestorven beroepen: éxtra info over de erwtschieter:

'Ik was nog te jong om het bewust mee te maken maar vroeger werden mijn ouders om half zes gewekt door een porder. Dat was iemand die een wijk had van ongeveer dertig mensen en met een lange stok (meestal een bamboestengel) tegen het bovenraam tikte. Sommige porders gebruikten een blaaspijpje en schoten een erwt tegen het bovenraam aan. Je moest dan even laten weten dat je wakker was. Dat kon niet door even het licht aan te doen want dat had je vroeger niet boven, ook geen stopcontacten, alleen beneden. Je deed dus even het raam open en stak je kop naar buiten. Tja, een wekker kopen was erg duur en konden veel mensen niet betalen, een fiets al helemaal niet. Daarom liepen de mensen vroeger meestal naar hun werk.' Zie hieronder de foto van een porder in Leeuwarden (ca 1947) en een erwtschietster in Londen (ca 1920).

Bron: <https://www.sat4all.com/forums/topic/366883-nostalgie-in-beeld/page/4/>

Oók 'n manier van 'porder' spelen: 'De humane wekker'

De Londense Mary Smith verdiende zes pence per week door gedroogde erwten tegen ramen te schieten om mensen wakker te maken voor het werk. Londen, 1920.

Bron:

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=9555700581141528&set=gm.3413191625655110&id&orvanity=1600512330256391>

langestokporder

erwtschietster

antieke wekker

'n Erwt!...dáár word je **wákker** van!!

